

Nr 124

Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv av aktier i Crownair Swedish Ltd AB; given Stockholms slott den 13 april 1973.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av protokollet över försvarsärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt dess nådiga beslut:

CARL GUSTAF

CARL LIDBOM

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen begärs ett anslag av 820 000 kr. för förvärv av aktier i Crownair Swedish Ltd AB m. m. Vidare föreslås att staten ikläder sig borgen för 17 milj. kr. för lån till bolaget.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 13 april 1973.

Närvarande: Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRÄNG, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, ODHNOFF, MOBERG, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON, FELDT.

Tf. chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Lidbom, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *förvärv av aktier i Crownair Swedish Ltd AB* och anför.

Flyg vapnets transportflygorganisation består f. n. av en transportflygdivision vid Svea flygkår (F 8) i Barkarby och en transportflygrupp vid Skaraborgs flygflottilj (F 7) i Sätenäs. Enligt riksdagens beslut (prop. 1972:45, FöU 1972:15, rskr 1972:184) skall transportflygdivisionen flyttas till Östgöta flygflottilj (F 3) i Linköping. Transportflygorganisationen omfattar drygt 100 anställda och ett tiotal värnpliktiga. I organisationen ingår två flygplan av typ Hercules, sex av typ DC 3, ett tiotal av typ Pembroke och två av typ Caravelle.

Transportflygorganisationen har byggts upp för att i första hand tillgodose behoven av snabba transporter i krig men utnyttjas givetvis även i fred. Transportbehovet i fred är emellertid inte så stort att det nuvarande flygplansbeståndet blir fullt utnyttjat och organisationen har därför en viss överkapacitet.

Av de nuvarande flygplanen är vissa i sådant skick att de inom de närmaste åren måste utgå ur organisationen. Detta gäller främst Pembrokeplanen. DC 3-orna kommer att utgå i slutet av 1970-talet. Enligt nuvarande planer kommer de utgående flygplanen inte att ersättas med nya, utan i stället planeras en ändring i organisationen som innebär att kvarvarande transportflygplan fördelas om och vid behov kompletteras med civila. Chefen för försvarsdepartementet anförde vid anmälan av prop. 1973:1 (bil. 6 s. 94) att han anser det viktigt att åtgärder i denna riktning vidtas.

Crownair Swedish Ltd AB bildades år 1968 och övertogs i februari 1969 av Svenska Utvecklingsaktiebolaget (SU). I samband med att aktiekapitalet fördubblades inträdde Linjeflyg AB i november 1971 som hälftendelägare i Crownair. Mellan delägarna upprättades därvid ett intressentavtal som innebär att de bl. a. åtar sig vissa ekonomiska förpliktelser gentemot Crownair.

Crownairs omsättning för verksamhetsåret 1971/72 uppgick till ca 1,8 milj. kr. Bokslutet var balanserat. Flygverksamheten under verksamhetsåret omfattade ca 1 800 timmar, varav drygt 1 000 timmar var kontraktsbundna. I verksamheten ingick också bokning av permissionsresor för värnpliktiga.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande har avtal den 8 mars 1973

anvisas på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1972/73. Anslaget bör anvisas utanför utgiftsramen för det militära försvaret. Som jag tidigare har redovisat innebär ett godkännande av avtalet vidare ett borgensåtagande för statens del om (1,9 + 15,0) avrundat 17 milj. kr.

Under åberopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1. bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtalet om förvärv av Svenska Utvecklingsbolagets aktier i Crownair Swedish Ltd AB,
2. till *Förvärv av aktier i Crownair Swedish Ltd AB* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1972/73 under fonden för statens aktier anvisa ett investeringsanslag av 820 000 kr.,
3. bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att ställa borgen för lån till Crownair Swedish Ltd AB med sammanlagt högst 17 000 000 kr. jämte ränta.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Margit Edström

träffats med SU om förvärv för statens räkning av bolagets aktier i Crownair Swedish Ltd AB. Enligt avtalet, som förutsätter Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande, överlåter SU sitt aktieinnehav i Crownair om 1 500 aktier på nominellt 100 kr. till staten. Köpeskillingen uppgår till aktiernas nominella värde, dvs. 150 000 kr. Enligt avtalet övertar köparen SU:s borgensansvar för Crownairs lån m. m. på sammanlagt 1,9 milj. kr. Avtalet innebär vidare att köparen förbinder sig att överta rättigheter och skyldigheter enligt det tidigare nämnda intressentavtalet, däri inbegripet ett åtagande att svara för vissa översynskostnader på Crownairs flygplan på sammanlagt ca 70 000 kr. Enligt intressentavtalet har vardera delägaren förbundit sig att vid behov teckna borgen för 15 milj. kr. för lån till Crownair.

Crownair har den 12 april 1973 träffat avtal om köp av Ehrenström Flyg AB. Genom förvärv av Ehrenström Flyg AB kommer Crownair att erhålla en flygplanflotta och en organisation som är anpassad till den framtida verksamheten. Köpet omfattar även Ehrenströms nu gällande kontrakt om flygtjänster åt vissa statliga myndigheter m. fl. Avtalet förutsätter att Kungl. Maj:t och riksdagen godkänner det tidigare nämnda avtalet om förvärv av SU:s aktiepost i Crownair och att Kungl. Maj:t medger avkortning av flygkapten Ingemar Ehrenströms lån i luftfartslånefonden. Chefen för kommunikationsdepartementet kommer senare att föreslå Kungl. Maj:t att lånet i luftfartslånefonden skrivs ned.

Med hänsyn till planerad utökning av Crownairs verksamhet har det bedömts önskvärt att öka aktiekapitalet i bolaget med en milj. kr. Nyteckningen avses ske till lika delar av de två hälftendelägarna och till en överkurs om 20 %, dvs. 600 000 kr. per hälftendelägare.

Avtalet med SU om förvärv av Crownair öppnar enligt min mening möjligheter att på ett smidigt sätt tillgodose försvarets behov av flygtransportresurser i händelse av beredskapstillstånd eller krig. Övergången till beredskaps- eller krigsorganisation underlättas givetvis om bolagets tjänster utnyttjas för att tillgodose krigsmaktens behov av flygtjänster i fred.

Det torde vidare vara naturligt att statliga myndigheter utanför krigsmakten anlitar bolaget för flygtjänster. En preliminär uppskattning visar att behovet av flygtjänster av de slag Crownair kan lämna uppgår till ca 14 000 timmar per år för myndigheter utanför krigsmakten. Genom att i huvudsak föra samman de fredstida statliga flygningarna i ett företag skapas en organisation som har kapacitet att tillgodose även de behov som kan förutses för försvaret i en beredskaps- eller krigssituation.

Ägaransvaret för statens aktiepost i Crownair bör ligga hos Kungl. Maj:t genom försvarsdepartementet.

Jag förordar att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att godkänna det preliminära avtalet med SU om förvärv av bolagets aktieinnehav i Crownair. Under förutsättning att ett sådant godkännande lämnas behöver sammanlagt (150 000 + 70 000 + 600 000) 820 000 anvisas för ändamålet. Eftersom avtalet med SU förfaller, om det inte har godkänts av Kungl. Maj:t senast den 20 juni 1973, bör erforderliga medel